

ЗАТВЕРДЖЕНО
Рішення Приймальної комісії
Бердянського державного
педагогічного університету
«28» травня 2026 р.

ПРОГРАМА
фахового іспиту замість ЄФВВ для прийому на навчання для здобуття ступеня
магістра

«ПЕДАГОГІКА ТА ПСИХОЛОГІЯ»

Освітній ступінь:	Магістр
Основа вступу:	освітній ступінь бакалавр (для окремих категорій); магістр (освітньо-кваліфікаційний рівень спеціаліст)

ЗМІСТ

1. Пояснювальна записка
2. Зміст програми
3. Питання фахового іспиту
4. Критерії оцінювання
5. Список

рекомендованої

літератури

1. Пояснювальна записка

Мета фахового іспиту замість ЄФВВ «Педагогіка та психологія» для вступу на здобуття освітнього ступеня магістр полягає у визначенні рівня підготовленості вступника до навчання на другому (магістерському) рівні вищої освіти шляхом комплексного оцінювання сформованості фахових компетентностей, що передбачає перевірку знань, їх розуміння, здатності до застосування у професійній діяльності, а також умінь здійснювати аналіз, синтез і оцінювання; встановленні здатності використовувати теоретичні знання й практичні вміння для розв'язання професійних завдань і визначенні готовності до успішного опанування освітньої програми магістерського рівня.

Форма фахового іспиту замість ЄФВВ - усний іспит.

Усний іспит – це форма вступного випробування, яка передбачає усну відповідь вступника на два теоретичні питання.

Формат проведення фахового іспиту замість ЄФВВ.

Фаховий іспит замість ЄФВВ «Педагогіка та психологія» проводиться в очному форматі, а для окремих категорій вступників – дистанційно з використанням платформи для проведення відеоконференцій Zoom відповідно до вимог Порядку прийому на навчання для здобуття вищої освіти у 2026 році.

У разі проведення фахового іспиту в дистанційному форматі у встановлений розкладом час початку фахового іспиту члени фахової атестаційної комісії розпочинають відеоконференцію, долучають до неї вступників, здійснюють автентифікацію вступників та інформують їх про правила проведення вступного іспиту та часові обмеження.

Автентифікації вступника передбачає:

– встановлення аудіо та візуального контакту зі вступником на платформі відеоконференцій;

– показ документа, що посвідчує особу (паспорт громадянина України у формі книжечки або картки, паспорт громадянина України для виїзду за кордон у тому числі Е-паспорт, Е-паспорт для виїзду за кордон, Е-документ).

На початку фахового іспиту рандомно обираються 2 питання з переліку, поданого в програмі.

Результати фахового іспиту оголошуються не пізніше наступного дня після його проведення шляхом розміщення відповідних відомостей на офіційному вебсайті Бердянського державного педагогічного університету bdpu.org.ua у вкладці ВСТУПНИКУ.

У разі повітряної тривоги під час складання фахового іспиту замість ЄФВВ «Педагогіка та психологія» іспит призупиняється, учасники мають пройти до укриття. Після відбою повітряної тривоги учасники продовжують складання фахового іспиту.

2. Зміст програми

Програма фахового іспиту замість ЄФВВ «Педагогіка та психологія» для прийому на навчання для здобуття ступеня магістра у Бердянському державному педагогічному університеті – це програма відповідного зовнішнього оцінювання з педагогіки та психології.

Програма ЄФВВ «Педагогіка та психологія» (<https://mon.gov.ua/static-objects/mon/sites/1/vishcha-osvita/vstup-2024/Zatverdzeni.prohramy.YEVI-YEFVV/01.04.2024/Pro.zatv.Prohr.predm.testu.z.pedahohiky.ta.psykholohiyi-nakaz-426-01.04.2024.pdf>).

3. Питання фахового іспиту

ПЕДАГОГІКА

1. Педагогіка в системі наук про людину. Об'єкт, предмет, функції та завдання педагогіки.
2. Структура та основні галузі педагогіки.
3. Основні категорії педагогіки: освіта, навчання, виховання, формування, розвиток, самоосвіта, самовиховання, саморозвиток.
4. Співвідношення понять «розвиток», «формування» та «виховання» особистості.
5. Біологічні та соціальні чинники розвитку особистості. Роль спадковості та середовища.
6. Характеристика особистості учня як суб'єкта освітнього процесу.
7. Вікова періодизація розвитку особистості та її врахування в освітньому процесі.
8. Закономірності психічного розвитку та принципи навчання і виховання як основні механізми соціалізації особистості учня.
9. Соціалізація особистості: сутність, етапи, механізми. Поняття ресоціалізації.
10. Агенти та інститути соціалізації: сім'я, школа, група однолітків, медіа.
11. Педагогічна теорія Я.-А. Коменського: принцип природовідповідності, класно-урочна система.
12. Проблеми розвитку особистості у педагогічній спадщині Г. Сковороди.
13. Кордоцентризм у психолого-педагогічних поглядах П. Юркевича.
14. «Вільне виховання» в педагогічній системі М. Монтесорі.
15. М. Грушевський про українську мову й українську школу.
16. Антропоцентризм як провідна ідея творчості К. Ушинського.
17. О. Лазурський: вчення про нахили та обдарованість особистості.
18. Полікультурність як головний принцип педагогічної позиції М. Драгоманова.
19. Гуманістична педагогіка В. Сухомлинського: любов до дитини як основа виховання.
20. С. Френе: школа успіху і радості. Основні педагогічні техніки.
21. Вальдорфська школа: ідея цілісного виховання (Р. Штайнер).

22. Концепція соціально-особистісного виховання А. Макаренка.
23. Теорія вчинку В. Роменця.
24. Виховний ідеал Г. Ващенко.
25. Система української освіти: принципи, види, рівні освіти, типи закладів освіти згідно із Законом України «Про освіту».
26. Г. Костюк про освітній процес та психічний розвиток учнів.
27. Ідеї педагогічної психології у працях С. Балея.
28. Наукові дослідження в педагогіці: різновиди, проблема, мета, завдання, об'єкт, предмет.
29. Програма педагогічного дослідження: структура та основні етапи. Гіпотези дослідження.
30. Вибірковий метод у педагогічних дослідженнях: генеральна сукупність, вибірка, методи формування.
31. Якість інформації у педагогічному дослідженні: репрезентативність, валідність, надійність.
32. Спостереження як метод педагогічного дослідження: види, переваги і недоліки.
33. Експеримент у педагогіці: види (констатувальний, формувальний, природний, лабораторний), планування та проведення.
34. Поняття «тестування». Види тестів: проєктивні, тести дослідження особистості, тести пізнавального розвитку, тести досягнень, педагогічне тестування.
35. Методи опитування в педагогічних дослідженнях: анкетування та інтерв'ювання. Вимоги до складання анкети.
36. Аналіз документів та контент-аналіз у педагогічних дослідженнях.
37. Методи аналізу емпіричних даних: описова статистика, кількісний та якісний аналіз.
38. Дидактика як теорія освіти і навчання: сутність та основні категорії. Парадигми освіти і навчання.
39. Процес навчання: сутність і зміст, двосторонній характер, функції (освітня, виховна, розвивальна). Навчання, учіння, навчання.
40. Базові принципи навчання та їх характеристика.
41. Зміст освіти в сучасній школі: знання, уміння, навички, компетентності.
42. Структура навчально-пізнавальної діяльності учнів. Пізнавальний інтерес та умови його розвитку.
43. Методи навчання: характеристика та класифікації (за джерелом інформації, характером пізнавальної діяльності, логікою пізнання).
44. Засоби навчання: ознаки, функції, характеристика. Технічні засоби навчання.
45. Види навчання: проблемне, програмоване, індивідуальне, інтегроване, диференційоване, ігрове, дистанційне. Компетентнісний підхід.
46. Форми організації навчально-пізнавальної діяльності учнів: фронтальна, групова, кооперативна, колективна, парна, індивідуальна.
47. Урок як форма організації навчання. Типи і структура уроків. Вимоги до

підготовки вчителя до уроку.

48. Активні (соціально-психологічні) форми організації освітнього процесу: тренінг, диспут, ділова гра, круглий стіл, олімпіада.

49. Позаурочні форми навчання: факультативні заняття, просемінари, практикуми, секції, навчальні екскурсії.

50. Контроль навчання: функції, види, форми і методи. Критерії та норми оцінювання. Поточне, тематичне та підсумкове оцінювання.

51. Поняття і види педагогічних технологій: розвивальні, проєктні, проблемні, ігрові, інтерактивні.

52. Педагогіка партнерства: суб'єкт-суб'єктна взаємодія, концептуальні основи та принципи.

53. Сутність і структура процесу виховання, його мета і завдання. Поняття виховного впливу та взаємовпливу.

54. Принципи процесу виховання та характеристика основних принципів.

55. Зміст процесу виховання. Основні напрями національного виховання: моральне, громадянсько-патріотичне, естетичне, фізичне, трудове, екологічне.

56. Самовиховання: сутність, методи і прийоми. Педагогічне керівництво самовихованням учнів.

57. Методи виховання: групи методів формування свідомості, організації діяльності, стимулювання поведінки, контролю та самооцінки.

58. Форми організації процесу виховання: позаурочна, позакласна та позашкільна виховна робота. Колективні творчі справи.

59. Виховна взаємодія «вчитель – учень». Партнерство школи і сім'ї у вихованні учнів. Сім'я як соціально-педагогічне середовище.

60. Учніське самоврядування: види, органи, демократичне управління і лідерство. Формальні та неформальні групи учнів.

ПСИХОЛОГІЯ

1. Психологія як наука. Етапи розвитку психології.

2. Структура та основні галузі психології. Фундаментальна та прикладна психологія.

3. Поняття про психіку та її сутність. Функції психіки: відображальна, регулятивна.

4. Співвідношення понять «людина», «індивід», «особистість» та «індивідуальність».

5. Мотиви та мотивація особистості.

6. Потреби, інтереси, переконання, ідеали. Спрямованість особистості.

7. Цінності та ціннісні орієнтації особистості. «Життєві стратегії».

8. Самоактуалізація та самореалізація особистості: сутність та риси.

9. Психологія натовпу Г. Лебона. Класифікація натовпів, характеристики натовпу.

10. Психоаналітична теорія З. Фрейда. Вчення про сексуальність: лібідо,

сублімація, витіснення. Структура особистості: Воно (Id), Я (Ego) і Над-Я (Super Ego).

11. Індивідуальна психологія А. Адлера. Комплекс меншовартості.

12. Аналітична психологія К. Г. Юнга. Структура особистості. Архетипи колективного несвідомого.

13. Дж. Морено: соціометрична революція, психодрама.

14. Неофройдизм (Е. Фромм, Е. Еріксон).

15. Класичний біхевіоризм (Дж. Уотсон, І. Павлов, Б. Скіннер) та необіхевіоризм (А. Бандура).

16. Гуманістична психологія (А Маслоу, К Роджерс, В. Франкл, І. Ялом).

17. Генетична психологія Ж. Піаже.

18. Е. Дюркгейм про суспільні норми і цінності. Поняття аномії. Проблема розрізнення нормальних і патологічних явищ. Типи самогубств.

19. Спостереження: види, переваги і недоліки, роль спостерігача.

20. Наукові дослідження: різновиди (теоретичні та емпіричні; фундаментальні та прикладні; розвідувальні, описові та аналітичні, польові та лабораторні), проблема, мета, завдання, об'єкт, предмет.

21. Програма дослідження: структура документа, основні пункти, етапи дослідження. Тлумачення, концептуалізація, операціоналізація основних понять дослідження.

22. Гіпотези дослідження: теоретичні, емпіричні, статистичні.

23. Вибірковий метод: генеральна сукупність, вибірка, основні вимоги до формування вибірки, методи формування.

24. Якість інформації: репрезентативність, валідність, надійність.

25. Типи валідності (змістовна, критеріальна, конструктна), валідизація. Забезпечення надійності.

26. Експеримент: види (констатувальний, формувальний, природний, лабораторний), планування, внутрішня і зовнішня валідність.

27. Методи опитування: анкетування, інтерв'ювання. Інтерв'ювання (фокус-групові, глибинні, неформалізовані: історія життя, біографія, усна історія).

28. Експертні опитування (метод експертної оцінки). Види і процедури експертного опитування.

29. Соціометрія: особливості застосування та інструментарію (анкета, шкали), соціометричні індекси, матриці та соціограми.

30. Аналіз документів. Контент-аналіз.

31. Класифікації психодіагностичних методик.

32. Психометричні основи психодіагностики.

33. Девіантна поведінка особистості.

34. Поняття та види (позитивна і негативна) девіацій.

35. Соціальні ролі: поняття та види .

36. Гра, навчання, праця як види діяльності.

37. Професійна діяльність: поняття та етапи професіоналізації (професійне самовизначення, професійне навчання, професійна адаптація, професійне становлення, професійна реалізація, завершення професійної діяльності).
38. Мотивація та стимулювання професійної діяльності (за ієрархією потреб А. Маслоу). Професійне вигорання.
39. Спілкування як соціально-психологічний феномен. Спілкування як обмін інформацією (комунікативна сторона спілкування). Спілкування як сприймання, розуміння та оцінка партнерів спілкування (перцептивна сторона спілкування)
40. Механізми міжособистісного сприймання: ідентифікація, соціальна рефлексія, стереотипізація.
41. Каузальна атрибуція. Атитууд як соціальна установка.
42. Спілкування як взаємодія (інтерактивна сторона спілкування).
43. Конфлікт і конфліктна ситуація.
44. Види конфліктів (внутрішньоособистісний, міжособистісний, внутрішньогруповий, міжгруповий).
45. Рольові конфлікти (гендерно-рольовий конфлікт, конфлікт між сімейними і професійними ролями).
46. Соціальна організація як формальна група: характеристики, структура, функції організації.
47. Лідерство та керівництво.
48. Типологія лідерства.
49. Стили керівництва (авторитарний, демократичний, ліберальний).
50. Корпоративна (організаційна) культура.
51. Соціальна психологія груп. Поняття та основні ознаки соціальної групи.
52. Класифікація соціальних груп.
53. Поняття малої соціальної групи. Класифікація малих соціальних груп.
54. Структура малої групи.
55. Поняття великої соціальної групи.
56. Класифікація великих соціальних груп.
57. Поняття суспільної, масової, групової та індивідуальної свідомості та їх взаємозв'язок.
58. Механізми соціально-психологічного впливу (наслідування, навіювання, переконання, зараження, чутки, мода).
59. Характеристика і актуальні проблеми сучасної сім'ї (нестабільність шлюбу, знижування народжуваності, матеріальне неблагополуччя). Види сім'ї.
60. Шлюб і шлюбні стосунки. Сімейні кризи.

4. Критерії оцінювання

Фаховий іспит замість ЄФВВ «Педагогіка та психологія» для прийому на навчання для здобуття освітнього ступеня магістра оцінюється за 200-бальною

шкалою відповідно до рівня сформованості фахових компетентностей і досягнення когнітивних рівнів (знання, розуміння, застосування, аналіз, синтез, оцінка):

190-200 балів – вступник демонструє системні, глибокі та узагальнені знання, повне розуміння навчального матеріалу, вільно застосовує його у стандартних і нестандартних професійних ситуаціях; здатний до самостійного аналізу, синтезу та оцінювання інформації, аргументовано обґрунтовує власну позицію, приймає ефективні рішення. Відповідає найвищому рівню сформованості компетентностей (знання, розуміння, застосування, аналіз, синтез, оцінка).

180-189 балів – вступник демонструє міцні знання та глибоке розуміння матеріалу, впевнено застосовує їх на практиці, здатний до аналізу інформації та розв'язання професійних завдань, допускаючи незначні неточності. Відповідає високому рівню (знання, розуміння, застосування, аналіз).

160-179 балів – вступник володіє достатнім рівнем знань і розуміння, у цілому правильно застосовує їх у стандартних ситуаціях, здатний до часткового аналізу та узагальнення інформації, допускає окремі суттєві помилки. Відповідає рівню (знання, розуміння, застосування).

140-159 балів – вступник відтворює основний теоретичний матеріал, розуміє ключові положення, але має труднощі із самостійним застосуванням знань і аналізом інформації, допускає помилки. Відповідає рівню (знання, розуміння).

120-139 балів – вступник володіє навчальним матеріалом на репродуктивному рівні, відтворює окремі положення без глибокого розуміння та не здатний повною мірою застосовувати знання на практиці. Відповідає мінімально достатньому рівню (знання).

100-119 балів – вступник має фрагментарні знання, частково відтворює матеріал, недостатньо розуміє його зміст та не може застосувати на практиці.

0-99 балів – вступник демонструє слабе володіння знаннями, володіє матеріалом лише на поверхневому рівні, не оперує основними поняттями та не здатний до їх відтворення.

До участі в конкурсному відборі не допускаються вступники, які отримали менше 100 балів, що свідчить про недостатній рівень сформованості базових знань і невідповідність мінімальним вимогам до вступу на другий (магістерський) рівень вищої освіти.

5. Список рекомендованої літератури

ПЕДАГОГІКА

1. Барбашова І. Основи педагогіки : навч. посіб. 3-тє видання, оновлене та виправлене. Мелітополь : Видавничий будинок міської друкарні, 2022. 130 с.
2. Бібік Н. Нова українська школа: порадник для вчителя. за заг. ред.

Н. М. Бібік. Київ : Літера ЛТД, 2018. 160 с.

3. Главацька О. Л. Основи самовиховання особистості : навч. посіб. Київ : Кондор, 2026. 206 с.

4. Дедович В. М. Історія педагогіки: порівняння розвитку освіти в Україні та світі : навч. посіб. для здобувачів ступеня вищої освіти бакалавра педагогічних спеціальностей. Чернігів : НУЧК імені Т. Г. Шевченка, 2025. 128 с.

5. Державний стандарт початкової освіти : Постанова Кабінету Міністрів України від 21.02.2018 № 87. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/688-2019-%D0%BF#Text> (дата звернення: 25.05.2026).

6. Енциклопедія освіти / гол. ред. В. Кремень. Київ : Юрінком Інтер, 2021. 1144 с.

7. Євсюков О. Ф. Педагогічні технології : навч. посіб. Харків : ХНАУ, 2020. 228 с.

8. Завгородня Т. К., Стражнікова І. В. Методологічні засади педагогічних досліджень: навч.-метод. посіб. Івано-Франківськ, 2021. 120 с.

9. Задорожна-Княгницька Л. В. Історія педагогіки : навч. посіб. для студентів ЗВО. Херсон : ОЛДІ-ПЛЮС, 2020. 364 с.

10. Задорожна-Княгницька Л. В. Загальні основи педагогіки : навч. посіб. для здоб. вищої освіти за освітнім ступенем «Бакалавр» спец. 013 «Початкова освіта» / Л. В. Задорожна-Княгницька, І. Б. Тимофєєва. Херсон : ОЛДІ-ПЛЮС, 2020. 192 с.

11. Зайченко І. В. Педагогіка : підручник. 3-тє вид., перероб. та допов. Київ : Ліра-К, 2025. 608 с.

12. Кацавець Р. С. Психологія розвитку особистості : навч. посіб. Київ : Алерта, 2024. 152 с.

13. Княжева І. Педагогіка : навч. посіб. Одеса : Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського, 2023. 110 с.

14. Козловський Ю. М., Ортинський В. Л., Дольнікова Л. В. Педагогіка : підручник. Львів : Вид-во Львівської політехніки, 2020. 372 с.

15. Лаппо В. В. Теорія і методика виховання : навч. посіб. Івано-Франківськ : НАІР, 2023. 384 с.

16. Марушкевич А. А., Спіцин Є. С., Кошечко Н. В. Педагогіка (у структурно-логічних схемах та таблицях) : навч. посіб. Київ : ЦП «Компринт», 2020. 91 с.

17. Маценко Л. М. Теорія і методика виховання : навч. посіб. Вид. 3-тє, доп., перероб. Київ : ЦП «Компринт», 2019. 319 с.

18. Методологія та методика науково-педагогічних досліджень : навч. посіб. / І. О. Смолюк, А. І. Смолюк, С. В. Смолюк, В. І. Смолюк. Луцьк : Вежа-Друк, 2025. 340 с.

19. Москалець В. П. Загальна психологія : підручник. Київ : Ліра-К, 2022. С. 362–403.

20. Нова українська школа: порадник для вчителя / під заг. ред. Бібік Н. М. Київ : Літера ЛТД, 2019. 207 с.

21. Нові педагогічні технології та інновації в НУШ: курс лекцій / уклад. Пушкар Н. С. Луцьк : Мажула Ю. М., 2022. 138 с.
22. Освіта в незалежній Україні: розвиток та конкурентоспроможність перспективи : інформаційно-аналітичний збірник. Київ. 2021. 450 с.
23. Освіта в Україні: виклики та перспективи : інформаційно-аналітичний збірник. Київ. 2020. 292 с.
24. Основи наукових досліджень : навч. посіб. / укл. Кравець Н. П. 3-є вид., випр. і допов. Київ : Вид-во НПУ імені М. П. Драгоманова, 2020. 74 с.
25. Пащенко М. І., Красноштан І. В. Педагогіка : навч.-метод. посіб. Київ : Центр учбової літератури, 2019. 228 с.
26. Педагогіка (Загальна та історія педагогіки) : навч.-метод. посіб. для студентів закладів вищої освіти спеціальності 013 Початкова освіта / А. А. Тимченко. Миколаїв : СПД Румянцева, 2019. 241 с.
27. Педагогіка I («Основи педагогіки», «Дидактика»). Опорні конспекти лекцій / Т. І. Молнар. Мукачево : МДУ, 2020. 88 с. URL: <http://surl.li/kdyru> (дата звернення: 25.05.2026).
28. Про вищу освіту : Закон України від 06.04.2022 № 1556-VII. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1556-18#Text> (дата звернення: 25.05.2026).
29. Про деякі питання державних стандартів повної загальної середньої освіти : Постанова Кабінету Міністрів освіти і науки України від 30.09.2020 № 898. URL : <https://www.kmu.gov.ua/npas/pro-deyaki-pitannya-derzhavnih-standartiv-rovnoyi-zagalnoyi-serednoyi-osviti-i300920-898> (дата звернення: 25.05.2026).
30. Про затвердження Державного стандарту початкової освіти : Постанова КМ України від 06.10.2020 № 87-2018-п. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/87-2018-p#Text> (дата звернення: 25.05.2026).
31. Про освіту : Закон України від 06.04.2022 № 2145-VIII. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19#Text> (дата звернення: 25.05.2026).
32. Про повну загальну середню освіту : Закон України від 01.05.2022 № 463-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/main/463-20#Text> (дата звернення: 25.05.2026)
33. Про схвалення Концепції реалізації державної політики у сфері реформування загальної середньої освіти «Нова українська школа» на період до 2029 року : Розпорядження КМ України від 22.08.2018 № 988-р. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/988-2016-%D1%80#Text> (дата звернення: 25.05.2026).
34. Самсонов В. В., Сільвестров А. М., Тачиніна О. М. Методологія наукових досліджень та приклади її використання : навч. посіб. Київ : НУХТ, 2022. 385 с.
35. Сидоренко Вікторія. Методологія і методи наукових досліджень: навч.-метод. посіб. Вікторія Сидоренко. Біла Церква: БІНПО, 2024. 150 с.
36. Сікорський П. І. Нова педагогіка : підручник. Львів : Вид-во Львівської політехніки, 2021. 540 с.
37. Сімакова О. О., Никифоров Р. П. Основи наукових досліджень та

інтелектуальна власність : навч. посіб. 3-тє видання, перероб. і допов. Кривий Ріг : ДонНУЕТ, 2020. 129 с.

38. Фізеші О. І. Педагогіка. Основи педагогіки. Дидактика. Теорія та методика виховання. Школознавство. Київ : Кондор, 2024. 390 с.

39. Формувальне оцінювання в освітньому процесі початкової школи : навч.-метод. посіб. 2-ге вид. / авт.-уклад. Н. Б. Ларіонова, Н. М. Стрельцова. Харків : Друкарня Мадрид, 2020. 83 с.

40. Хмельницька О. С. Педагогіка. Історія педагогіки: навчально-методичний посібник. Переяслав (Київ. обл.): Домбровська Я.М., 2021. 222 с.

41. Хриков Є. М. Методологія педагогічного дослідження: монографія. Харків : 2018. 294 с.

42. Шевчук С. С., Кулішов В. С. Дидактика професійної освіти: практикозорієнтований аспект: навч.-метод. посіб. Біла Церква : БІНПО ДЗВО «УМО» НАПНУ, 2021. 212 с.

43. Шелестова Л., Барановська О. Індивідуалізація навчання в умовах змішаної форми організації освітнього процесу у початковій школі : метод. посіб. Київ : Освіта, 2024. 225 с.

44. Щербакова Н. М. Педагогіка: навч.-метод. посіб. Мелітополь: Видавничий будинок Мелітопольської міської друкарні, 2021. 273 с.

Інтернет-ресурси

1. Гугл академія: <https://scholar.google.com/?hl=uk> (дата звернення: 25.05.2026).

2. Державна науково-педагогічна бібліотека України імені В. О. Сухомлинського: <https://dnrb.gov.ua/ua/> (дата звернення: 25.05.2026).

3. Електронна бібліотека «Україніка»: <https://irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/ua/elib.exe?C21COM=F&I21DBN=UKRLIB&P21DBN=UKRLIB> (дата звернення: 25.05.2026).

4. Запорізька обласна універсальна наукова бібліотека: <https://zounb.zp.ua/> (дата звернення: 25.05.2026).

5. Інституційний репозитарій БДПУ: <https://dspace.bdpu.org.ua/home> (дата звернення: 25.05.2026).

6. Національна бібліотека України ім. В. І. Вернадського: <https://www.nbuv.gov.ua/> (дата звернення: 25.05.2026).

7. Національна бібліотека України ім. Ярослава Мудрого: <https://nlu.org.ua/> (дата звернення: 25.05.2026).

ПСИХОЛОГІЯ

1. Бедан В. Б. Експериментальна психологія. Курс лекцій для студентів-психологів факультету психології, політології та соціології. Одеса : НУ «ОЮА», 2020. 102 с.

2. Вікова психологія : конспект лекцій / укладачі : П. І. Сахно, Н. М. Теслик. Суми :

Сумський державний університет, 2024. 190 с.

3. Євдокімова О. О. Історія психології: навчальний посібник. Вид. 2-ге, допов. Харків: Харків. нац. у-т внут. справ, 2020. 320 с.

4. Загальна психологія : підручник / за заг. ред. академіка С. Д. Максименка. 4-те вид., переробл. і доп. Том 1. Київ : Видавництво «Людмила», 2025. 568 с.

5. Кальницька Ю. Історія соціальної психології в Україні : друга половина ХІХ – початок ХХ століття : навчальний посібник (хрестоматія). Кропивницький : Імекс-ЛТД, 2021. 264 с.

6. Кацавець Р. С. Психологія особистості : навчальний посібник. Київ : Алерта, 2021. 134 с.

7. Конфліктологія : загальна та юридична : підручник / Л. М. Герасіна, М. П. Требін, О. М. Сахань, В. Д. Воднік; за заг. ред. Л. М. Герасіної. Харків : Право, 2021. 224 с.

8. Коpecь Л. Класичні експерименти в психології : навчальний посібник для студентів ВНЗ. Київ : Києво-Могилянська академія, 2020. 283 с.

9. Кришталь М. А., Спіркіна О. О., Фомич М. В. Вікова психологія та геронтопсихологія : курс лекцій. Черкаси : ЧПБ ім. Героїв Чорнобиля НУЦЗ України, 2020. 343 с.

10. Кудерміна О. І., Казміренко Л. І., Власенко С. Б. Соціальна психологія : навчальний посібник. Київ : НАВС, 2020. 243 с.

11. Литвин А. В., Коваль І. С., Яремко Р. Я. Експериментальна психологія : навч. посіб. Львів : ЛДУБЖД, 2024. 316 с.

12. Максименко С. Д., Носенко Е. Л. Експериментальна психологія : підручник. Київ : Центр учб. л-ри, 2020. 360 с.

13. Малхазов О. Р. Експериментальна психологія : практичний посібник. Київ : Талком, 2020. 321 с.

14. Москаленко В. В. Соціальна психологія : підручник. Видання 2-ге, виправлене та доповнене. Київ : Центр учбової літератури, 2023. 688 с.

15. Москалець В. П. Загальна психологія : підручник. Київ : Ліра, 2020. 564 с.

16. Основи соціальної психології : підручник для закладів вищої освіти / П. П. Горностаї, М. М. Слюсаревський, В. О. Татенко, Т. М. Титаренко, Н. В. Хазратова та ін.; за ред. М. М. Слюсаревського. Київ : Талком, 2018. 580 с.

17. Павлюк Т. М. Експериментальна психологія : методичні рекомендації до вивчення нормативної навчальної дисципліни (для студентів 053 «Психологія»). Луцьк : СНУ ім. Лесі Українки, 2020. 30 с.

18. Петрінко В.С. Конфліктологія : курс лекцій, енциклопедія, програма, таблиці. Навчальний посібник. Ужгород : Вид-во УжНУ «Говерла», 2020. 360 с.

19. Пісоцький В. П., Горянська А. М. Теоретичні питання вікової психології : навчальний посібник для закладів вищої освіти. 2-е вид., випр. і доповн. Ніжин : НДУ ім. М. Гоголя, 2023. 232 с.

20. Поясок Т. Б., Беспарточна О. І., Квасник О. В., Шаполова В. В. Загальна психологія : навчальний посібник. Харків : ФОП Бровін О. В., 2023. 512 с.

21. Психологія (загальна та вікова) : навчальний посібник / уклад.

- А. В. Аханова. Луцьк : ПП Іванюк В. П., 2021. 192 с.
22. Руденко Л. А. Основи психології та педагогіки : навчальний посібник. Львів : ЛДУ БЖД, 2020. 146 с.
23. Савчин М. В., Василенко Л. П. Вікова психологія : навчальний посібник. 5-те видання, перероблене, доповнене. Київ : ВЦ «Академія», 2021. 376 с.
24. Савчин М. В. Загальна психологія : навчальний посібник. Київ : ВЦ «Академія», 2025. 352 с.
25. Сергєєнкова О. П, Столярчук О. А., Коханова О. П. Вікова психологія : навчальний посібник. Київ : Центр навчальної літератури, 2020. 376 с.
26. Сивогракова З. А., Алексєєнко Н. В. Психологія конфліктів. Соціально-психологічний вимір управління конфліктами : Конспект лекції. Харків: УкрДУЗТ, 2020. 52 с.
27. Соціальна психологія : навч. посіб. для здобувачів ступеня бакалавра / Н. Ю. Волянюк, Г. В. Ложкін, О. В. Винославська, І. О. Блохіна, М. О. Кононець, О. В. Сербова, О. Л. Туриніна, О. В. Москаленко, С. О. Хілько, В. О. Чумаков. 2-е вид., перероб. і допов. Київ : КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2024. 594 с.
28. Титаренко Д. М., Титаренко О. О. Конфліктологія : навчальний посібник. Київ : Дакор, 2021. 278 с.
29. Яланська С. П. Загальна психологія : конспект лекцій : навчальний посібник для студентів освітньо-кваліфікаційного рівня - бакалавр. 2-ге вид. виправл. і доп. Полтава : ПНПУ імені В. Г. Короленка, 2023. 191 с.
30. Яхно Т., Курєвіна І. Конфліктологія та теорія переговорів : навчальний посібник. Київ : Центр учбової літератури, 2021. 168 с.

Інтернет-ресурси

1. <https://library.bdpu.org.ua/> Бібліотека БДПУ.
2. <http://www.nbuv.gov.ua/> Національна бібліотека імені В. І. Вернадського.
3. <http://nplu.org/> Національна бібліотека України імені Ярослава Мудрого.
4. <http://irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/ua/elib.exe?C21COM=F&I21DBN=UKRLIB&P21DBN=UKRLIB> Електронна бібліотека “УКРАЇНКА”
5. <https://zounb.zp.ua/> Запорізька обласна універсальна наукова бібліотека.
6. <https://sites.google.com/view/library-ip-ua/> Бібліотека імені А. Ф. Залєвської Інституту психології імені Г. С. Костюка НАПН України.